

Финансов сектор: ОЦЕНКИ И ОЧАКВАНИЯ

ISSN 2367-4733

#2
2018

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

Изданието „Финансов сектор: оценки и очаквания“ на Министерството на финансите включва 4 тримесечни обзора, които представят очакванията на широк кръг финансови посредници по отношение на основни макроикономически показатели и фактори, които се отнасят до извършваната от тях дейност. Целта на изданието е да оцени* средата, в която функционират финансовите посредници, и да определи факторите, които оказват значимо влияние върху тяхното поведение.

Изследването е осъществено на базата на анкети, като събраните отговори се обобщават така, че отговорите на отделните участници в анкетата остават анонимни и не се оповестяват публично. Търговските банки са отговаряли само на анкетата, предназначена за търговски банки, независимо че някои от тях изпълняват и дейност на инвестиционни посредници.

---

* Тези оценки и очаквания може да не съвпадат с анализите и прогнозиите на Министерството на финансите. Изследването не трябва да се възприема като препоръка за инвестиране или вземане на решение за ползване на услугите на финансовите посредници. МФ не поема отговорност за понесени загуби от трети лица, вследствие използването на информация, публикувана в изследването.

Икономическа ситуация

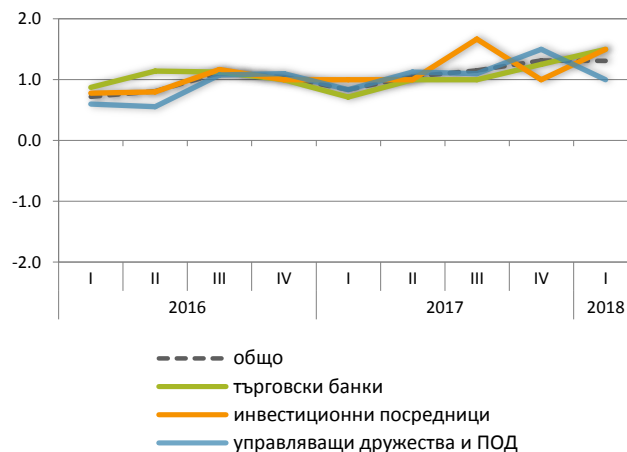
1 Текуща икономическа ситуация и икономически растеж

Оценката на финансовите посредници за текущата икономическа ситуация остава положителна и за първото тримесечие на 2018 г. Общата балансова оценка се понижава минимално спрямо предходното издание изцяло поради приноса на управляващите дружества и ПОД, чиято положителна оценка леко намалява. Същевременно, при всички останали посредници се отчита нарастване. Мнението на анкетираниите от предходната анкета относно последното тримесечие на 2017 г. се потвърди от публикуваните през март предварителни данни за БВП, които отчетоха реален годишен растеж от 3% за четвърто тримесечие по неизгладени данни и 3.6% за цялата 2017 г.

Оценката на анкетираниите за първото тримесечие на годината е в синхрон с динамиката на индикатора за проследяване на икономическия цикъл, който бе във фаза на подем. Положително развитие имаха и всички съставни индикатори за индустрията, търговията на дребно, строителството и услугите.

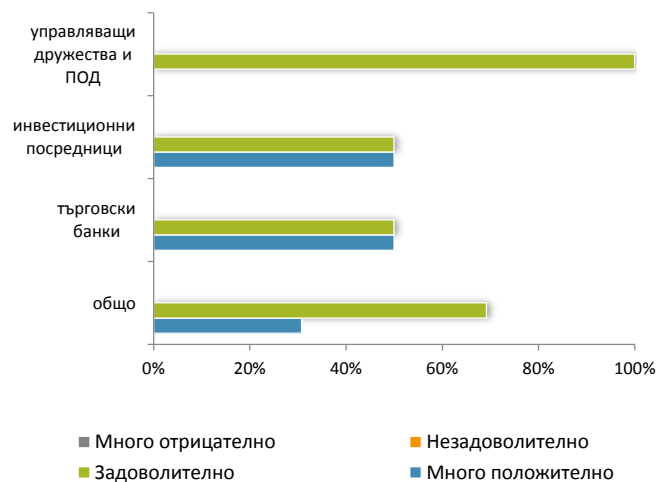
Положителната оценка за текущата икономическа ситуация се запазва. Темпът на икономически растеж ще се ускори през второто тримесечие на 2018 г.

Как оценявате текущата икономическа ситуация в страната?

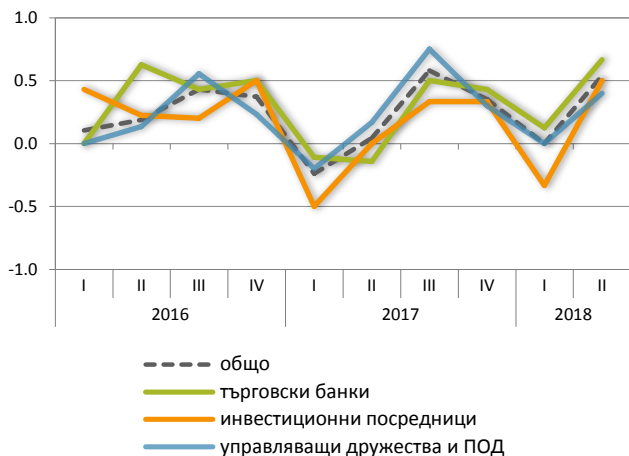

Заб.: Оценките на финансовите посредници за текущата икономическа ситуация са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че текущата икономическа ситуация се оценява много положително. Съответно, когато показателят е близък до -2, то текущата икономическа ситуация се оценява много отрицателно.

– отговори по тип финансови посредници

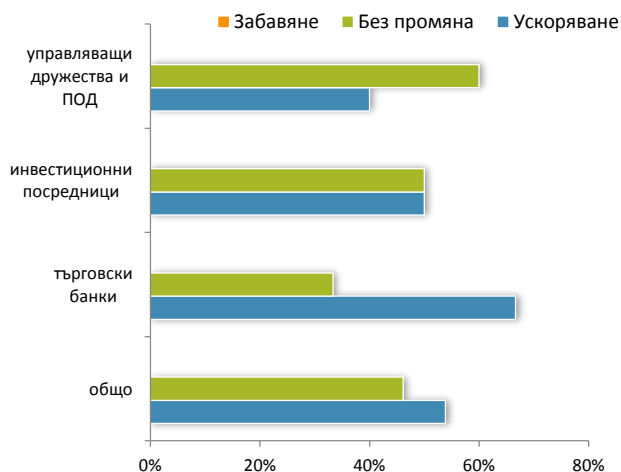

Какви са очакванията Ви относно годишния темп на икономически растеж през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията за икономическия растеж са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват ускоряване на икономическия растеж. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за неговото забавяне.

– отговори по тип финансови посредници

Очакванията на анкетираниите относно темпа на икономически растеж през второто тримесечие се повишават, като положителните нагласи нарастват при всички посредници. Претеглената им балансова оценка премина на положителна територия, след като в предходното издание те предвиждаха, че темпът на икономически растеж ще се запази.

В синхрон с позитивните нагласи на анкетираниите са резултатите от бизнес наблюденията на НСИ относно очакваната бизнес ситуация във всички сектори (промишленост, търговия на дребно, услуги и строителство), като през първите четири месеца на годината балансовите оценки нарастват.

Очакванията за търсенето в сектора на услугите, строителната дейност, производствената дейност в промишлеността и продажбите в търговията на дребно през следващите 3 месеца също се подобряват в анкетите на НСИ за периода януари-април 2018 г.

Оценка за настояща и бъдеща икономическа ситуация

Заб.: Оценката за настоящата и бъдеща икономическа ситуация комбинира обобщените очаквания на финансовите посредници за двете величини. Поради липса на отрицателни стойности на балансовите оценки и с цел по-добра визуализация, скалите на графиката са временно променени.

2 Инфлация

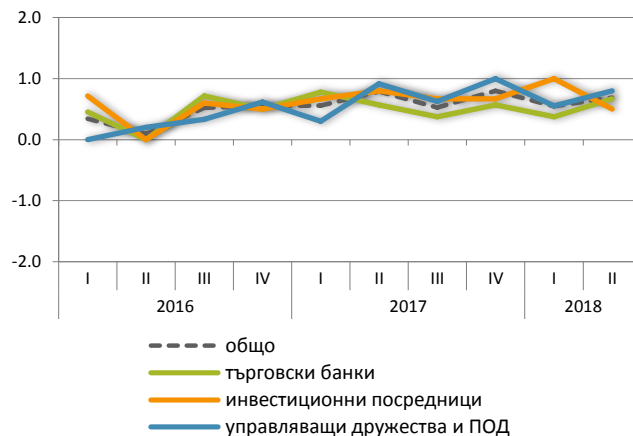
Инфлацията леко ще се ускори през второто тримесечие на годината според финансовите посредници, участващите в изследването. Претеглената им балансова оценка се повишава спрямо предходната анкета.

Очакванията на финансовите посредници за първото тримесечие се реализираха. Повишението на общия ХИПЦ средно за тримесечието се забави до 1.6% на годишна база, при 1.7% средно за последните три месеца на 2017 г., което съответства на малко по-ниската, но положителна, балансова оценка на респондентите в предходното издание.

Индексът на цени на производител на вътрешния пазар в промишлеността също леко забави годишния си темп на нарастване средно за първите три месеца на годината спрямо последното тримесечие на 2017 г.

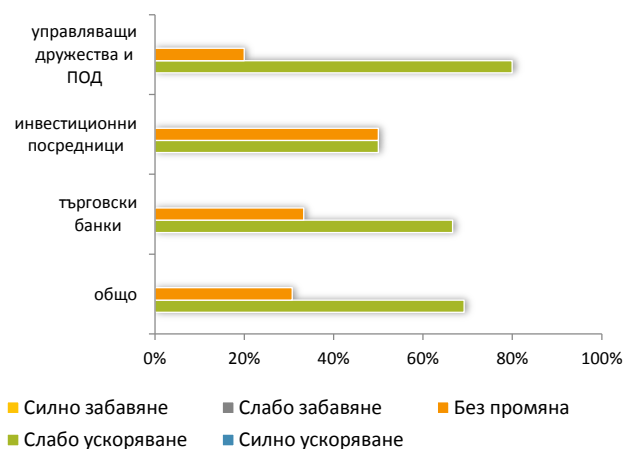
Умерено ускоряване на инфлацията през второто тримесечие на 2018 г.

Инфлационни очаквания

Заб.: Инфлационните очаквания на финансовите посредници са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че финансовите посредници очакват значително ускоряване на инфлацията. Съответно, когато показателят е близък до -2, то съществуват очаквания за значително забавяне на инфлацията. При наличието на дефлация в икономиката, отговор "повишение" следва да се тълкува като забавяне на дефлационния процес, а отговор "намаление" означава задълбочаване на дефлацията.

- отговори по тип финансови посредници

3 Заетост

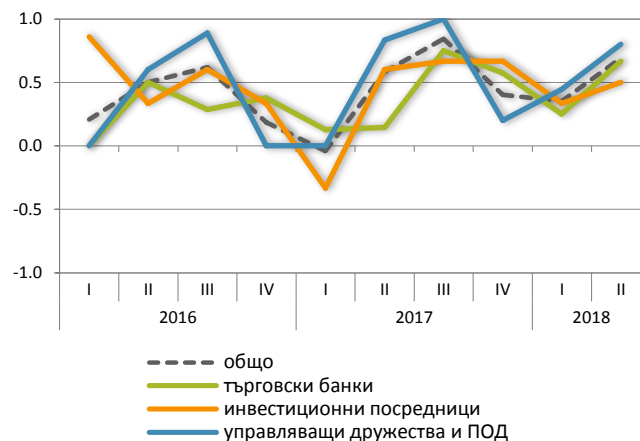
По-оптимистични спрямо предходното издание са очакванията на финансовите посредници и относно заетостта. Анкетираните очакват леко ускорение на темпа ѝ на растеж през второ тримесечие, като обобщената им балансова оценка се покачва.

Оценката на работодателите от бизнес анкетите на НСИ за периода януари – април 2018 г. относно движението на персонала през следващите три месеца се повишава в сектора на услугите и промишлеността, а по-осезаемо е покачването ѝ в строителството.

Броят на заетите в икономиката лица нарасна с 1.8% през 2017 г., като за последното тримесечие на годината бе отчетено известно забавяне на прираста им до 2.4% на годишна база, при ръст от 2.7% средно за предходните три месеца, с което очакванията им за динамиката на заетите се реализираха.

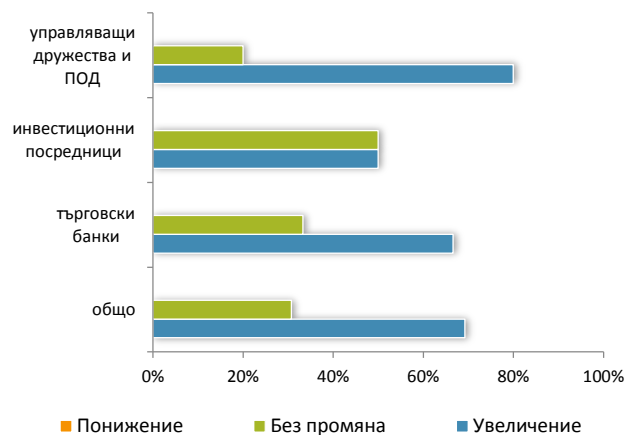
*Ускорено нарастване
на заетостта на годишна база
през второто
тримесечие на 2018 г.*

Какви са очакванията Ви за изменението на заетостта на годишна база през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за изменението на заетостта са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват силно увеличение на заетостта. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за силно намаление на заетостта.

– отговори по тип финансови посредници

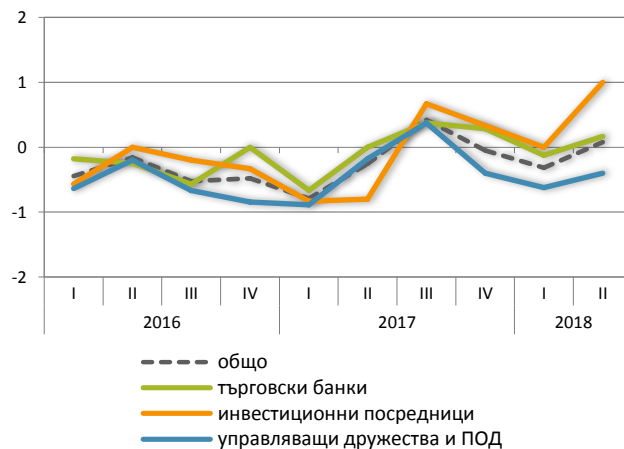

4 Валутен курс

Участниците в анкетата прогнозира запазване на нивото на курса на еврото/лева спрямо щатския долар до края на второто тримесечие на 2018 г. спрямо края на първото. Консолидираният резултат се повишава спрямо предходното тримесечие, когато консенсусът беше в полза на долара. Отговорите са почти поравно разделени между слабо поскъпване и слабо поевтиняване на националната валута, и неутралното очакване. В това издание делът на анкетираните, подкрепящи щатския долар, намалява за сметка на отговорите в полза на еврото (респективно лева).

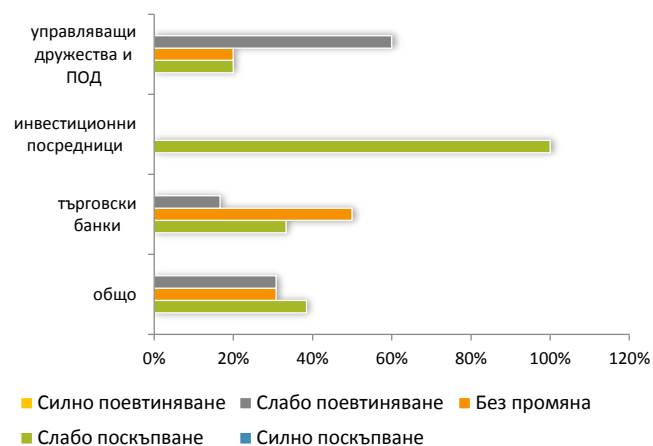
Прогнозата на анкетираните за слабо поскъпване на долара през първото тримесечие на 2018 г. не се реализира, след като еврото поскъпна рязко през януари и началото на февруари. Освен от позитивни данни за европейската икономика, единната валута беше подкрепена от новината, че в Германия ще се сформира стабилно правителство. От друга страна, срещу долара подействаха публикуваните данни за забавяне на американската икономика през последното тримесечие на 2017 г. За отстъплението на долара допринесоха също така нови притеснения във връзка с протекционистичната търговска политика на САЩ, както и изказването на министъра на финансите Стив Мнучин, в което той изрази задоволство от „слабия долар“. До края на тримесечието валутният курс се колебаеше в относително широк интервал (1.22–1.25 щ.долара за едно евро), без да се установи в определена посока.

Какви са очакванията Ви за движението на номиналния курс на лева към щатския долар през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за движението на номиналния валутен курс на лева към щатския долар са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че финансовите посредници очакват силно поскъпване на лева спрямо щатския долар. Съответно, когато показателят е близък до -2, то съществуват очаквания за силно поевтиняване на лева.

– отговори по тип финансови посредници

През по-голямата част от април валутният курс продължи да се колебае без посока, но в края на месеца щатският долар започна да възвръща стойността си и в началото на май се върна близо до нивата си от началото на годината. Фундаментални фактори бяха причина за загубата на позиции от страна на единната валута. Публикуваните през април краткосрочни бизнес индикатори за най-голямата икономика в Европа – Германия, се оказаха под очакванията. В края на месеца, на пресконференцията на ЕЦБ във връзка с паричната политика, Марио Драги изрази притеснения относно влиянието на силното евро върху перспективите пред инфлацията, както и че растежът в евро зоната се забавя. В началото на май последваха не толкова благоприятни новини за икономическия растеж и инфлацията в еврозоната през първото тримесечие. Освен това, в САЩ бяха публикувани позитивни данни за трудовия пазар и инфлацията, което подкрепя очакванията за повишение на лихвите на следващото заседание на Фед през юни.

От гледна точка на фундаменталните фактори, краткосрочните перспективи пред динамиката на валутния курс са по-скоро в полза на щатския долар. Същевременно, реализация на натрупани печалби и/или политически събития може да доведат до обръщане на тенденцията.

*Валутният курс на лева
спрямо щатския долар
ще остане без съществена
промяна през
второто тримесечие на 2018 г.*

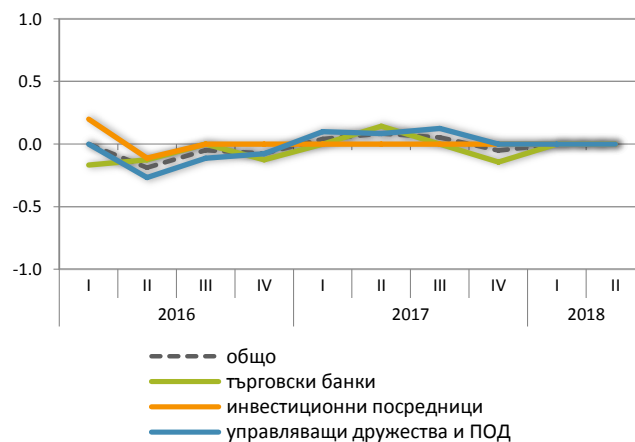
5 Основен лихвен процент

Анкетираните финансови посредници са напълно единодушни в мнението си, че нивото на основния лихвен процент (ОЛП) ще остане без промяна през второто тримесечие на 2018 г. Липсва промяна спрямо предходното издание, когато отговорите и консолидираният резултат бяха аналогични.

Очакванията на участниците в предходното издание се реализираха, след като ОЛП остана на ниво от 0.0% в края на първото тримесечие на 2018 г. Тази стойност се запази и през месеците април и май. Липсват промени в основните фактори, обуславящи динамиката на ОЛП. Ликвидността в банковата система остава на високи нива (коефициент на ликвидно покритие от 329% през март 2018 г.). Среднопретегленият лихвен процент по всички инструменти по срочности на междубанковия пазар в лева се колебаеше около -0.5% през изминалия период от началото на годината. Сходни отрицателни нива отчете и индексът ЛЕОНИА Плюс, който е базата за изчисляване на ОЛП. На този етап е твърде рано да се очаква натиск върху лихвените проценти отвън, след като ЕЦБ няма да започне лихвени повишения преди следващата година.

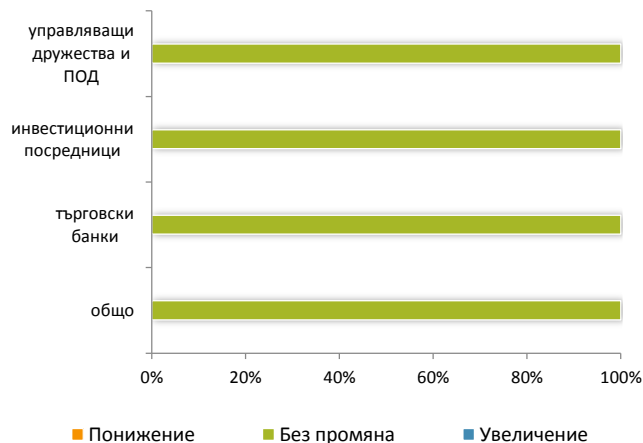
*Запазване на равнището
на ОЛП.*

Какви са очакванията Ви за динамиката на основния лихвен процент през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за динамиката на основния лихвен процент са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват нарастване на основния лихвен процент. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за неговото намаление.

– отговори по тип финансови посредници

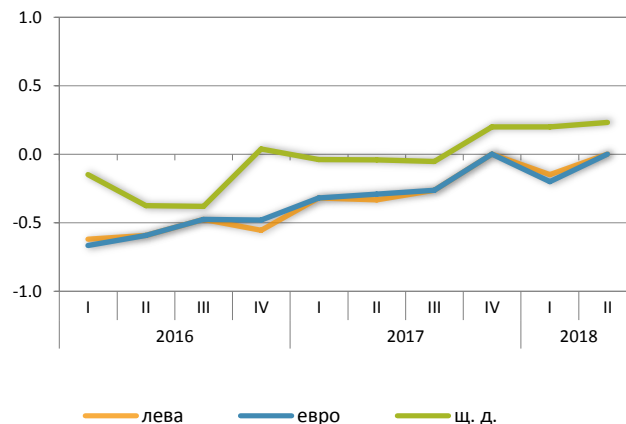
6 Лихвени проценти по депозити и кредити

Очакванията на финансовите посредници за лихвените проценти по депозити за периода март-юни отново се различават спрямо валутата, в която са деноминирани. Откроява се тенденция на очаквано повишение при среднопретеглената цена на привлечения финансов ресурс, деноминиран в щатска валута. При депозитите в национална валута и евро отговорите на анкетираните са на неутрално ниво и по-скоро очакват запазване на текущите равнища.

Очакванията на анкетираните от предходното издание се сбъднаха. Оправдаха се тези за възходяща динамика при деноминираните депозити в щатски долари. Претеглената цена по привлечения срочен ресурс в лева се понижи със 7 б.т. спрямо края на 2017 г., с което очакванията от миналата анкета се реализираха. При цената на новите срочни депозити в евро, по месеци от началото на годината, се наблюдаваше променлива динамика, но в края на март претегленият лихвен процент отбеляза спад от 2 б.т. спрямо края на 2017 г.

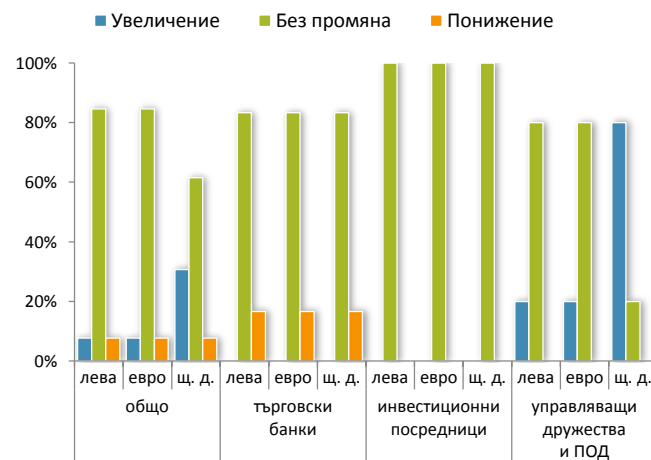
По институционални сектори, тенденцията при новите сделки по срочни депозити бе белязана от повишение при цената на новия привлечен ресурс по депозити на нефинансови предприятия и леко намаление при тази по новите депозити на домакинствата.

Какви са очакванията Ви за лихвените проценти по депозитите през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за динамиката на лихвените проценти по депозитите в лева, евро и щатски долари са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват нарастване на лихвените проценти по депозитите. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за тяхното намаление.

– отговори по тип финансови посредници

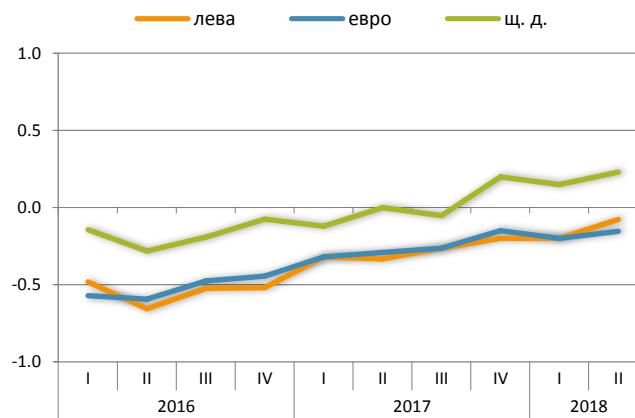
В това издание търговските банки запазват прогнозата си за повишение на лихвените проценти по кредити в щатска валута, като балансовата им оценка се покачва спрямо предходното издание. Прогнозата им за първото тримесечие в този сегмент се реализира. При корпоративните кредити нов бизнес в национална валута средната цена се запази на равнището си за последните три месеца на 2017 г., но в края на периода бе отбелязано повишение с 6 б.т., с което прогнозата на посредниците от миналата анкета за понижение, в този сегмент не се сбъдна. Понижение имаше при цената по новите потребителски и жилищни кредити в лева, което е в синхрон с очакванията на анкетираните за първо тримесечие.

Обобщената оценка за цената на кредитите в лева и евро все още е на отрицателна територия и финансовите посредници остават на мнение, че има възможност за леко понижение.

Лихвените проценти по депозити в лева и евро ще запазят нивото си през второто тримесечие на 2018 г.

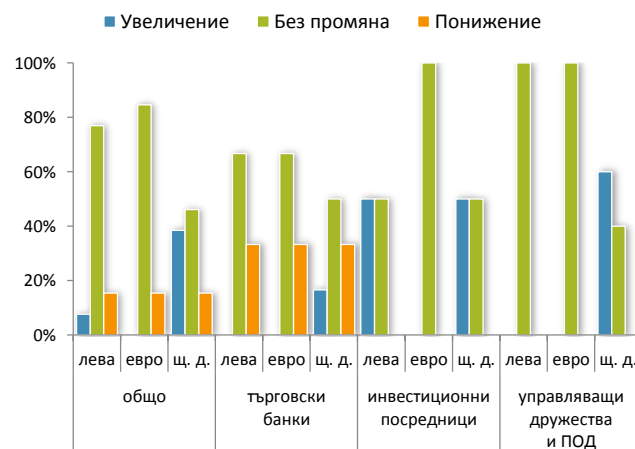
Цената на кредитите в лева и евро леко ще се понижи.

Какви са очакванията Ви за лихвените проценти по кредитите през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за динамиката на лихвените проценти по кредитите в лева, евро и щатски долари са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват нарастване на лихвените проценти по кредитите. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за тяхното намаление.

– отговори по тип финансови посредници

7 Борсови индекси

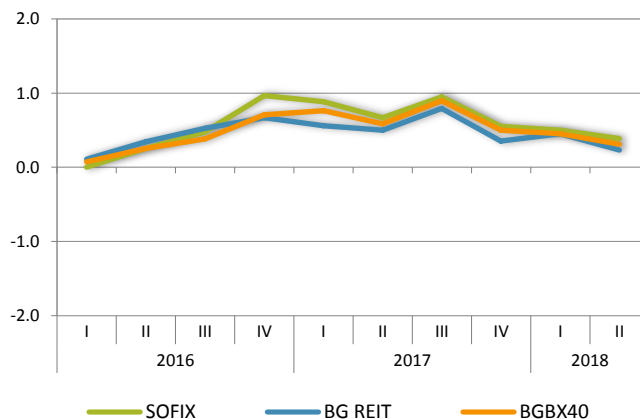
Положителните очаквания на финансовите посредници за развитието на основните индекси на Българската фондова борса за поредно тримесечие се запазват. Балансовите им оценки за борсовите индекси за второто тримесечие на 2018 г. остават на положителна територия, но леко се понижават спрямо предходното изследване. Това е в синхрон и с отчетеното леко охлаждане на БФБ в началото на годината.

Оптимизмът на анкетиранияте от предходното издание не се реализира изцяло. Към края на март индексите SOFIX и BGBX 40 отчетоха понижаване спрямо края на 2017 г., докато секторният индекс BGREIT регистрира нарастване от около 0.8% спрямо края на последното тримесечие на 2017 г.

Оборотът на регулирания пазар на финансови инструменти през първото тримесечие също регистрира намаление спрямо обемите за предходното тримесечие.

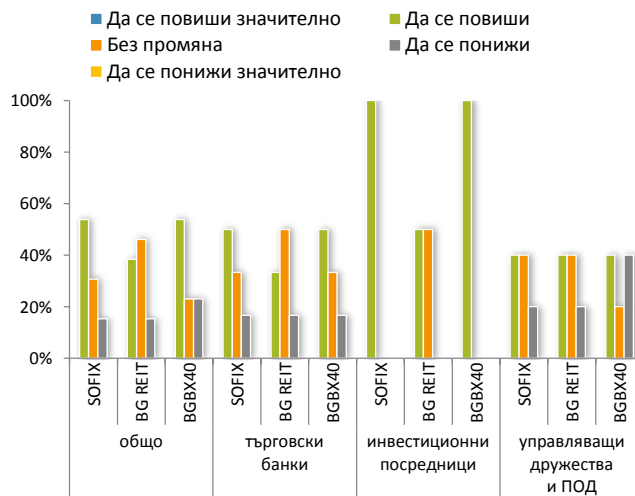
*Индексите на БФБ
ще нараснат слабо
през второто
тримесечие на 2018 г.*

Какви са очакванията ви за борсовите индекси през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за посоката на движение на борсовите индекси са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 2, това означава, че финансовите посредници очакват значително нарастване на борсовите индекси. Съответно, когато показателят е близък до -2, то съществуват очаквания за тяхното намаление.

– отговори по тип финансови посредници

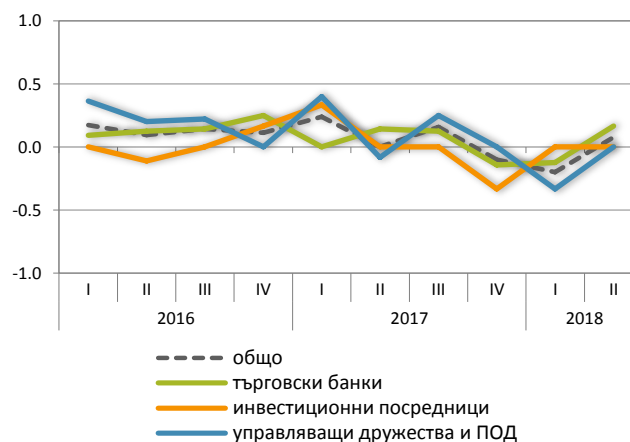
8 Междуфирмена задлъжнялост

Консолидираното очакване на финансовите посредници сочи запазване на нивото на междуфирмената задлъжнялост през второто тримесечие на 2018 г. Общата оценка се повишава спрямо предходното издание, когато консенсусът беше за понижение на индикатора. Преобладаващи са неутралните отговори, а спрямо предходното издание нараства делът на посредниците, очакващи повишение, за сметка на тези с противоположно мнение.

Общото очакване се подкрепя частично от резултатите от последните краткосрочни бизнес наблюдения за април 2018 г. Предприятията в промишлеността, услугите и търговията на дребно отчитат намаление на финансовите си проблеми. Фирмите в строителството сигнализират за нарастване на тези проблеми през април спрямо предходния месец, но индикаторът остава под стойността си от края на предходната година. От гледна точка на краткосрочните очаквания, във всички отрасли се отчита повишен оптимизъм за бизнес състоянието на предприятията през следващите две тримесечия. Това при равни други условия може да позволи на фирмите да свият задълженията си. В синхрон с положителните очаквания общо за икономиката, участниците очакват повишено търсене на оборотни средства, за които би било неоправдано тегленето на банкови заеми или друго по-дългосрочно финансиране.

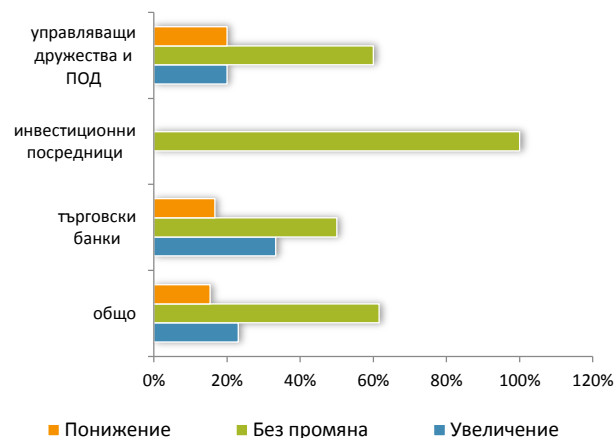
Нивото на междуфирмена задлъжнялост ще остане без промяна през второто тримесечие на 2018 г.

Какви са очакванията ви за междуфирмената задлъжнялост през второто тримесечие на 2018 г. спрямо първото?

Заб.: Очакванията на финансовите посредници за изменението на междуфирмената задлъжнялост са представени чрез претеглен показател. Когато той е близък до 1, това означава, че финансовите посредници очакват значително нарастване на междуфирмената задлъжнялост. Съответно, когато показателят е близък до -1, то съществуват очаквания за нейното намаление.

– отговори по тип финансови посредници

Очаквания за развитието на финансовите посредници

1 Търговски банки

Търговските банки считат, че кредитирането ще се ускорява умерено през второто тримесечие на 2018 г. Общата балансова оценка е по-висока спрямо предходната анкета. Аналогичен е резултатът при очакванията им относно дългосрочните кредити на фирмите и овърдрафта на домакинствата. Единствено при деноминирания в евро кредити за домакинства очакванията са на отрицателна територия, като оценката дори се влошава спрямо предходното издание. Те предвиждат намалението леко да се ускори, като оценките им за този сегмент за първото тримесечие се реализираха. Данните от паричната статистика на БНБ към март регистрираха продължаващо леко намаление на кредита за домакинства в евро. Изключение бе отбелязано само при жилищните кредити в евро с матуритет от 1 до 5 години.

Прогнозите от предходното изследване за нарастване на кредитирането като цяло се реализираха. Към края на март годишният темп на растеж на кредитите за частния сектор се ускори до 5.6%, при 4.8% в края на 2017 г. Кредитът за домакинствата отново имаше по-голямо положително изменение, а този за нефинансови предприятия ускори растежа си до 2.3% на годишна база. Реалистични се оказаха и очакванията на търговските банки по отношение на овърдрафта

Очаквания на търговските банки за:

Заб.: За подробности [вж. методологичните бележки.](#)

за фирми, чийто растеж се ускори през първите три месеца и към края на март растежът му на годишна база бе двуцифрен. През първите три месеца на годината корпоративните кредити с матуритет над 5 години продължиха да се развива положително, макар и с по-ниски темпове спрямо последното тримесечие на 2017 г.

Банките запазват положителните си нагласи и отношение на акумулирането на привлечен ресурс от резиденти, но прогнозират забавяне на темпа на растеж спрямо оценката им в предходната анкета. Депозитите на домакинствата ще нарастват по-ускорено спрямо тези на НФП.

В това изследване анкетираните търговски банки очакват депозитите на домакинствата, деноминирани в евро, да забавят растежа си спрямо прогнозата им за първо тримесечие.

Тенденцията на понижение на депозитите от чуждестранни финансови институции ще продължи и през второто тримесечие на 2018 г., като към края на март те продължават леко да намаляват спрямо края на 2017 г.

Банките считат, че конкуренцията в сектора и тази от страна на небанковите финансови институции ще се ускори значително през второто тримесечие на годината.

Конкуренцията от страна на лизинговите компании също ще нараства повече спрямо първите три месеца на 2018 г. Това е в синхрон и с последните публикувани данни на БНБ за лизинговите дружества. Към края на декември 2017 г. вземанията на лизинговите дружества по финансов и оперативен лизинг нарастват както на тримесечна, така и на годишна база.

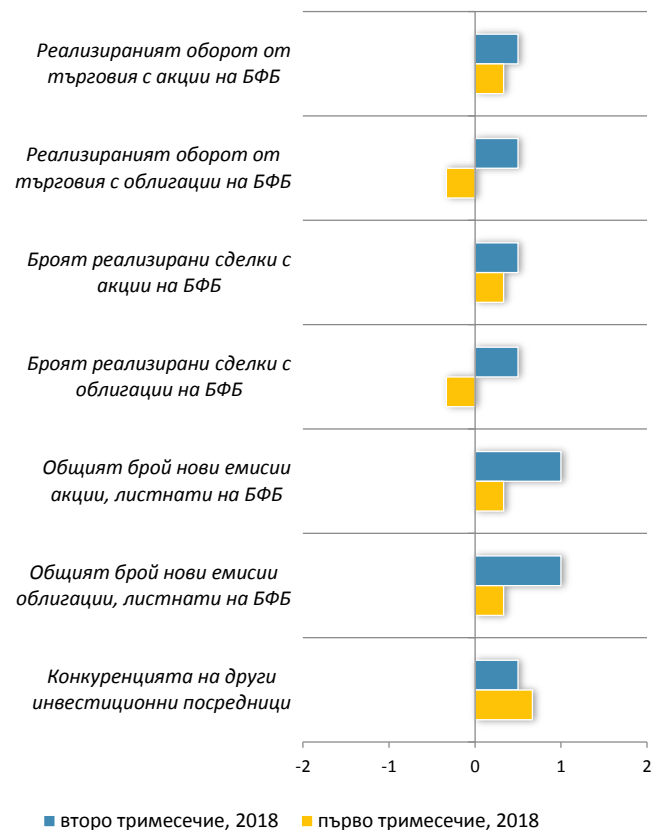
2 Инвестиционни посредници

Нагласите на инвестиционните посредници за второто тримесечие са по-позитивни спрямо предходното издание на изследването. Тогава анкетираните дадоха разнопосочни очаквания за някои от показателите, като за част от тях прогнозите се сбъднаха. За първото тримесечие на годината БФБ отчита 76% намаление при оборота от търговия с облигации и 10.7% спад при броя сделки с облигации спрямо последното тримесечие на 2017 г. Очакванията им за позитивно развитие на сегмент-акции обаче не се реализираха изцяло, тъй като бе отчетено намаление на оборота от търговия с акции на регулиран пазар (без АДСИЦ), докато очакванията им за растеж при броя сделки в този сегмент през първото тримесечие се осъществиха. Отчетеното увеличение спрямо последното тримесечие на 2017 г. е 8.7%.

Очакванията на инвестиционните посредници в това издание са само на положителна територия, като по-голямо ускорение предвиждат при новите емисии акции и облигации, листнати на БФБ.

Посредниците отново считат, че работят в конкурентна среда, която ще продължи да се увеличава, но с по-малък темп спрямо предходното изследване.

Очаквания на инвестиционните посредници за:

Заб.: За подробности [вж. методологичните бележки.](#)

3 Колективни инвестиционни схеми (КИС)

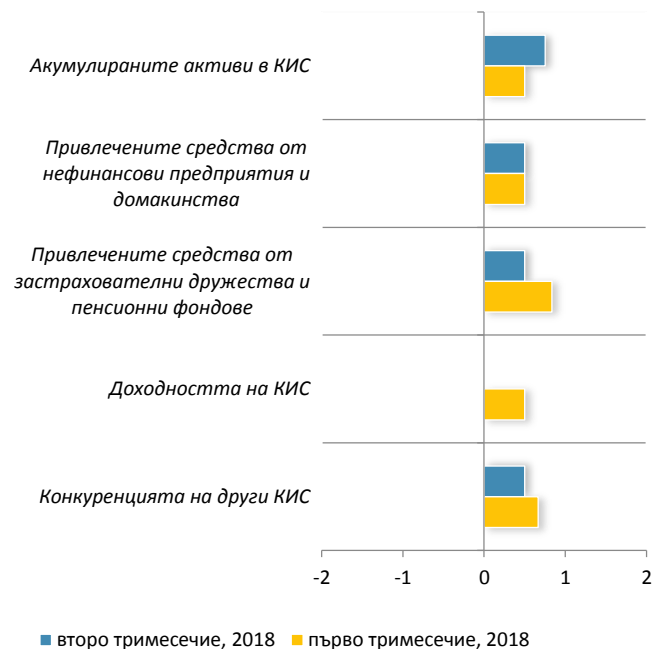
Анкетираните в това издание управляващи дружества (УД) също са с позитивни очаквания за развитието на техния сегмент през второто тримесечие на годината. Най-голям е оптимизмът им по отношение на акумулираните активи в КИС, които ще ускорят растежа си спрямо очакванията от предходното издание.

По отношение на привлечените от тях средства от нефинансови предприятия и домакинства, анкетираните очакват запазване на темпа на нарастване около този от първото тримесечие, докато тези от застрахователни дружества и пенсионни фондове ще нарастват с по-малък темп спрямо очакванията им за предходното тримесечие.

Позитивните нагласи на КИС по отношение на последното тримесечие на 2017 г. се реализираха. Отчетната статистика на БНБ за управяваните от инвестиционните фондове средства към края на 2017 г. показва продължаващо ускорение при ръста на активите както на местните, така и при чуждестранните инвестиционни фондове.

Очакванията на УД относно привлечените средства по институционални сектори за последното тримесечие на 2017 г., също се реализираха. Общото нарастване на привлечените средства от НФП и домакинства на тримесечна база е по-голямо спрямо това на средствата, привлечени от застрахователни дружества и пенсионни фондове.

Очаквания на управляващите дружества за:

Заб.: За подробности [вж. методологичните бележки.](#)

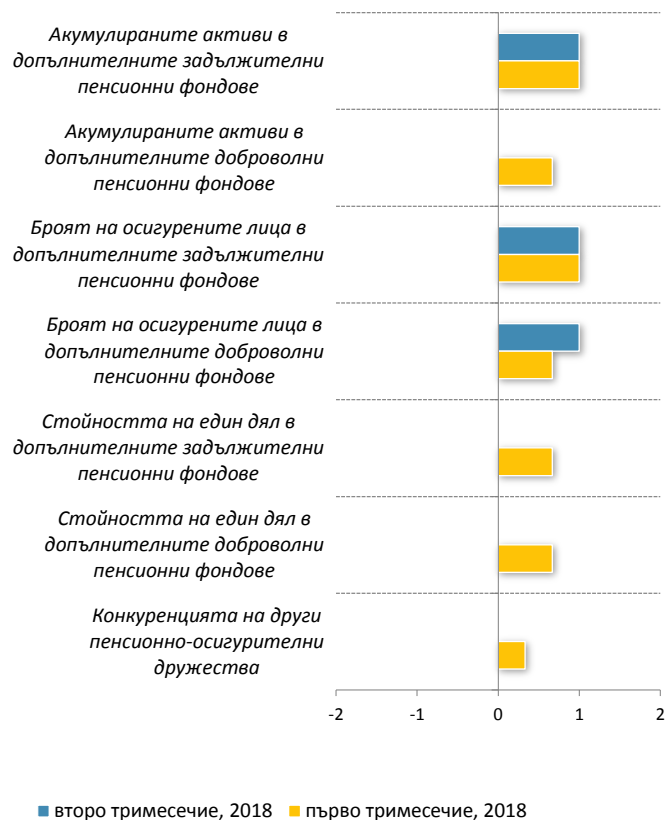
Анкетираните УД в това издание считат, че доходността през второто тримесечие ще остане без промяна спрямо първите три месеца на годината, а конкуренцията между КИС ще се увеличи по-слабо.

4 Пенсионни фондове

Участващите в анкетата за второ тримесечие пенсионно-осигурителни дружества (ПОД) очакват умерено ускорение в динамиката на активите на допълнителните задължителни пенсионни фондове (ДЗПФ), което съответства на предвижданията им и за първите три месеца на годината. Промяна в очакванията им има по отношение на акумулираните активи в допълнителните доброволни пенсионни фондове (ДДПФ). ПОД не прогнозира съществено изменение в акумулираните средства по допълнителните доброволни схеми. Очакванията относно броя осигурени лица в ДЗПФ и ДДПФ са сходни - ще нарастват умерено. Това е в синхрон с последните отчетни данни за броя осигурени лица към края на 2017 г., които показват малко по-високо нарастване при осигурените лица в ДЗПФ спрямо трето тримесечие на 2017 г., с което прогнозите на ПОД от предходни издания се реализираха.

По отношение на очакваната стойност на един дял в ДЗПФ и ДДПФ, ПОД не очакват съществена промяна през второто тримесечие на годината в сравнение с първото. Тази прогноза е на фона на отчетеното намаление на модифицираната претеглена доходност на годишна база при управлението на активите на фондовете за допълнително пенсионно осигуряване за 24-месечния период 31.03.2016 г. - 30.03.2018 г. спрямо аналогичния показател за предходното тримесечие и положителни очаквания относно заетостта и икономическата среда.

Очаквания на пенсионно-осигурителните дружества за:

Заб.: За подробности [вж. методологичните бележки](#).

ПОД не очакват значими промени и по отношение на конкуренцията на осигурителния пазар през второто тримесечие на годината.

Специфичен въпрос:

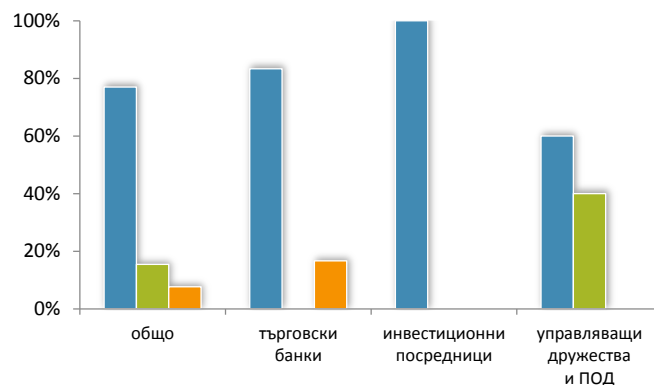
Смятате ли, че процесът на банкова консолидация в България ще продължи в средносрочен план?

В настоящото издание попитахме финансовите посредници какви са вижданията им относно процеса на консолидация на банковия пазар в страната в средносрочен план с оглед на европейския лихвен цикъл, глобалните и местни тенденции в сектора.

Обобщените резултати показват, че болшинството от анкетираните – около 77%, считат този процес за пазарен начин банките да повишат ефективността си, като този отговор е изцяло доминиращ при мненията на инвестиционните посредници.

Около 15.4% от финансовите посредници считат, че процесът на консолидиране на местния банков пазар в средносрочен план по-скоро ще се характеризира с изолирани случаи на сливания и придобивания в резултат на външни корпоративни решения и нови управленски стратегии. Общо 7.7% от участниците в анкетата са посочили друго.

Като допълнителен коментар от представител на анкетираните търговски банки е посочено мнение, че банковата консолидация в страната ще продължи в средносрочен план, но европейският лихвен цикъл не е сред основните двигатели за този процес.

- По-скоро да. Това е пазарен начин банките да повишат ефективността си в контекста на европейския лихвен цикъл.
- По-скоро не. Възможни са изолирани случаи на сливане и придобиване в резултат на външни корпоративни решения и нови управленски стратегии.
- Друго

— Методологични бележки

Икономическа ситуация

В общата част са анализирани агрегираните очаквания на финансовите посредници относно икономическия растеж, инфлацията, заетостта, основния лихвен процент, валутния курс на лева спрямо щатския долар, лихвените проценти по кредити и депозити, борсовите индекси и междуфирмената задлъжнялост. Очакванията на отделните групи финансови посредници са представени чрез претеглени показатели. На отделните положителни отговори (в някои случаи са два, а в някои случаи един) се дават стойности 1 и 2 (при наличието на два положителни отговора) и 1 (при наличието на един положителен отговор). Неутралният отговор получава стойност 0. Отделните отрицателни отговори (в някои случаи са два, а в някои случаи един) получават стойности -1 и -2 (при наличието на два отрицателни отговора) и -1 (при наличието на един отрицателен отговор). Процентът на участниците, посочили съответния отговор, се използва като тегла при изчисляването на претегления показател. Когато показателят е близък до 1 (в някои случаи близък до 2), това означава, че финансовите посредници очакват нарастване (респективно значително нарастване) на съответната икономическа променлива. Съответно, когато показателят е близък до -1 (в някои случаи близък до -2), това означава, че финансовите посредници очакват намаление (респективно значително намаление) на съответната икономическа променлива. Когато показателят получава стойност близо до 0, може да е сигнал или за силна разнородност в очакванията на финансовите посредници, или за очаквания за непроменливост на разглежданата икономическа променлива.

Очаквания за развитието на финансовите посредници

В специфичната част са представени очакванията на отделните групи финансови посредници относно развитието на тяхната дейност. Очакванията са представени чрез претеглени

показатели, аналогични на използваните в общата част на анкетата. При всички показатели са налице по два положителни, два отрицателни и един неутрален отговор. По този начин претеглените показатели могат да приемат стойности между 2 (значително нарастване) и -2 (значително намаление). Когато показателят получава стойност близо до 0, може да е сигнал или за силна разнородност в очакванията на финансовите посредници, или за очаквания за непроменливост на разглежданата икономическа променлива.

Специфичен въпрос:

Смятате ли, че процесът на банкова консолидация в България ще продължи в средносрочен план?

Възможните отговори бяха три: По-скоро да. Това е пазарен начин банките да повишат ефективността си в контекста на европейския лихвен цикъл; По-скоро не. Възможни са изолирани случаи на сливане и придобиване в резултат на външни корпоративни решения и нови управленски стратегии; На участниците беше дадена и възможност да добавят техен отговор. Резултатът е представен на графика, показваща процента от анкетираните финансови посредници, посочили съответния отговор, като са обособени и отделните групи финансови посредници.

ISSN 2367-4733

© Министерство на финансите, 2018 г.

Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102

<http://www.minfin.bg/bg/page/870>

e-mail: secretary.evp@minfin.bg